

Ismertette a „600 hónap, 600 dal” című vándorkiállítás jelentőségét. A kiállítást a kórus krónikája alapján *Miklósi Péter* és a Szlovák Magyar Kulturális Múzeum állította össze, 17 panel keretében mutatja be a kórus életét. Lehetőséget ad az emlékezésre és megismerteti azt a hihetetlen gazdag életutat amit az 50 év alatt megtettek, és sikeresen elértek. De itt már megtaláljuk Vass Lajos 1992-ben bekövetkezett halála után következő karmester generáció munkásságának folytatóit. Magyar vendég karmesterként *Tamási László*, *Sapszon Ferenc*, majd 2007-től *Tóth Árpád* áll a kórus élén. A hely szülöttei: *Janda Iván* karnagy, őt követően *Józsa Mónika* lett a kórus művészeti vezetője.

Az ünnepi rendezvény csúcspontja a Jubileumi hangverseny volt a Múzeum Dísztermében. Erről szól következő beszámolómnk.

Márkusné Natter-Nád Klára

Jubileumi hangverseny

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusa gazdag zenei programmal készült jeles jubileumára. Az 50. születésnapját ünneplő kórus két blokkban mutatta be imponáló tudását, amelyet a hallgatóság őszinte elismeréssel fogadott. A jelentős évfordulók – más esetben is – számadásra készítetik az előadókat, megidézve híres elődöket, valamint jelezve a jövő felé vezető út irányát. Az elmúlt hosszú évtizedek emberi megpróbáltatásai közösséggé kovácsolták az énekeseket, érlelték az együttes művészetét, amelyben Vass Lajosnak, a lángoló hitű és kiváló muzikalitású karnagynak két évtizedes munkája során meghatározó szerepe volt. Vass Lajos Kodály Zoltánnal együtt vallotta, hogy művészetben és magyarságban nincs megalkuvás. Ez az intés a kisebbségben

élő magyar kultúra zászlóvivőinek életre szóló lelki tartást jelentett és jelent ma is.

A Vass Lajos Kórus szerepléseit figyelemmel kíséző szakembereknek feltűnhet, hogy a havonta egy hétvégén próbáló együttes milyen kitar-
tóan halad felfelé a zenei és technikai megvalósítás útján. Hallatlan akarat kell ahhoz, hogy a repertoárt újból és újból frissítő karnagyok lendületét követni tudják énekeseik. A kórus jelenkori karnagyai *dr. Józsa Mónika* – művészeti vezető, számos kitüntetés és karnagyi díj birtokosa – és *dr. Tóth Árpád* – magyarországi vendégkarnagy – számos kortárs mű bemutatásával igen magasra tette az elvárás/követelmény mércéjét. A tudás gyarapítása, a művek értő előadása nem jöhetne létre a példátlan összetartó erő nélkül, amely az együttes tagjait jellemzi. Ez fokozza az éneklési kedvet, az előadásra kiszemelt művek megszólaltatásának vágyát. Vagy az is lehet, hogy a kitűzött célok elérése sarkallja komoly munkára, együttes erőfeszítésre a kórustagokat. Az éneklés öröme hallhatóan és szemmel láthatóan is jelen van az előadásaik során, lankadatlanul.

A hangversenyt indító kórusmű – *Gágyor József: Daloló testvérek* című költeményének elhangzása után – *Vass Lajos: Hűség* című kompozíciója volt, Csontos Vilmos versére. Vass Lajos rátalált arra a költeményre, amelyben saját művészi útjának, hűségének szavakban kifejezett megfogalmazása jelenik meg. Az énekesek hűsége nyelvükhöz, népükhöz, szeretett karnagyukhoz, akitől örökérvényű útravalót kaptak a zenén túl is, többször megnyilvánult már az énekkar meggyőző előadásaiban. Ezt követte Kodály Zoltán egyik legnehezebb, veretes kórusműve, Gazdag Erzsébet versének megzenésítése, a „*Balassi Bálint elfelejtett éneke*” . „Szövegében, zenéjében megrázó tanúságtétele ez egy válságba, ebek harmincadjára jutott nép legjobbjainak.” (Ittész Mihály: 22 zenei írás 21. oldal) Az 1942-ben komponált kórusműben megfogalmazott fájdalom, a közösség keserősége a kórus átélt énekében torokszorító hitelességgel szólalt meg.

Kocsár Miklós, a jubiláló kórus számára írt *Pater noster* című műve klasszikus szépségeket tartalmaz, érdekes, új hangzásokkal teljes zenébe öntött imádság. *Csemiczky Miklós: Dies sanctificatus* című műve szintén ezen az estén hangzott fel először. „Felragyogott előttünk ez a szép nap...” – és valóban, örvendezve, hálaadással szólalt meg a kórus kérésére született kompozíció. Ezt követte a fiatal karnagy – zeneszerző *Tóth Árpádnak* az ünnepi alkalomra írott műve „*Az ezeréves tölgyfa*”. A verset költője, Koncsol László József Attila-díjas, irodalomkritikus, művelődéstörténész mondta el a kórusmű elhangzása előtt. Mondanivalója ugyancsak hittel szól: ez a valaha sok sebet kapott, „dús terebélyű tölgyfa – sem bükk, sem fenyő: tölgyként akar itt élni.” A komor szimbolikájú művek sorát Jack *Halloran: Witness* (Szemtanú) című spirituáléjának rendkívül ritmikus, színgazdag előadása zárta.

A helyi **Concordia vegyeskar Stubendek István** vezényletével jött köszönteni az idősebb „testvért” Kodály Zoltán, Tóth Péter és Karai József egy-egy művével. A vendég kórus gondosan kidolgozott, arányos közreműködése során különösen *Tóth Péter: Pénteki ima* című darabjával ragadta magával a közönséget. A népi szövegekre, Kocsár Miklós tiszteletére komponált kórusműnek nőikari változata 2009-től ismert, de a vegyeskar talán még kifejezőbben képes megjeleníteni a Nagypéntek felemelő fájdalját.

Az ünnepelt énekkar Szijjártó Jenő – Gyurcsó István: *Az anyai szó*, majd Tóth Péter: *Őrizz angyal!* című művei után Daróczi Bárdos Tamás vidám népdalfeldolgozásaival zárta a kortárs magyar műveket felsorakoztató hangversenyt. A XX. századi magyar kultúra felvidéki követei elhivatottsággal, magasrendű zenei tudással folytatják elődeik megkezdett munkáját. Hála az alapító karnagyoknak és a 2006 óta fáradhatatlanul, megalapozott tudással és igénnyel muzsikáló karnagynak, **dr. Józsa Mónikának** és a nagyszerű esten is rátermettségét bizonyító *dr. Tóth Árpád társ-karnagynak*. Bízunk abban, hogy együttműködésük újabb nagy sikerek felé vezeti a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Vass Lajos Kórusát.

A nagyszerűen összeállított műsor Szijjártó Jenő kompozíciójával – „*Esti hangulat Zsérén*” – fejeződött be a két kórus közös előadásában. A zeneszerző másfél évtizedes kitartó munkájának eredményeképpen 1964. november 27-én alakult meg Csehszlovákiai Magyar Tanítók Központi Énekkara, vagyis az ünneplő kórus elődje. Műveinek előadása tiszteletadás, hálás emlékezés volt a hőskorra.

A Komáromi Dunamenti Múzeum dísztermét megtöltő sok barát, családtag, szakember – köztük a bemutatóként elhangzott kórusművek szerzői – hosszantartó tapssal fejezte ki őszinte örömét, köszönetét a felejthetetlen este hangokban átnyújtott ajándékáért.

Hartyányi Judit

A Verbunkos ünnepe 2014-ben *Lavotta Emlékév*

A Magyar Kultúra Napján 2014 januárjában hirdette meg, a negyedszázados múlttal rendelkező sátoraljaújhelyi *Lavotta János Kamara-zenekar, Művészeti Iskola és Alapítvány* a Lavotta Emlékévet.

Lavotta János születésének 250. évfordulójára az örökséget ápoló szervezetek, intézmények nevében, a kor muzsikájának, valamint **Lavotta** tevékenységének jobb megismerése érdekében, amit kiegészítve